

Kaj krasno so slavili spomin slavnega Gregorija benediktinci v cerkvi sv. Pavla zunaj mestnega ozidja. Belo nedeljo so imeli ondi slovesno službo božjo, pri kateri je popevalo silno ganljivo koralne melodije kakih 60–70 mladih benediktincev. Čul sem že tuintam cerkveno petje, a to se mi je zdelo tako primerno svetemu kraju in namenu, da bi ga bil še in še poslušal. Tisti očitek, da je koralno petje dolgočasno in da se tako vleče, so benediktinci popolnoma porazili s svojim proizvajanjem. Seveda „vlečejo“ koral le tisti, ki ga ne znajo. Kdor pa si je v svesti, kako so posamni deli koralnih melodij ritmično sestavljeni, bode izvajal to petje tako, kakor so ga zamislili oni, ki so ga prvič poklicali v cerkveno življenje.

Prav tako se je vršila slavnost Gregorijeva tudi v katakombah sv. Nereja in Ahileja na Ardeatski poti, kjer je oskrbela koralno petje znana „Scuola gregoriana“ pod vodstvom msgr P. Müllerja.

A glavni blišč vsej slavnosti je imel donesti ponedeljek 11. aprila. Takrat se je namreč vršila pontifikalna maša, za katero so se pri sv. Petru vsaj teden dni poprej delale priprave. Sv. oče Pij X. je odboru obljubil, da bode sam opravil slovesnost. In res, kmalu po deveti uri označenega dne se začujejo iznad velikih vrat glasovi iz srebrnih tromb, naznanjajoč papežev prihod. Kdor še ni sam videl kdaj slovesnega vhoda papeževega v vatikansko baziliko, temu je težko popisati vnanji blišč in sijaj, ki se ob tej priliki razvija. Vojaštvo papeževo v bujnih, bleščečih opravah, razni plemenitaši in diplomatični zbor, cerkveni dostojanstveniki, prelatje, škofje in kardinali, naposled pa sam papež na vzvišenem sedežu blagoslavljajoč vernike pred seboj — vse to se dá videti in občutiti, popisati pa je težko ta prizor. Ljudstvo je pozdravljalo papeža samo z belimi robci, ker je bilo prepovedano po prejšnji razvadi ga glasno aklamirati. Pontifikalno mašo so peli po obredniku. Opozorjam, da ima papež Pij X. močan, čvrst glas in da poje vseskozi pravilno. Zanimivo je bilo to, da sta se list in evangelij pela tudi v grškem jeziku. Cerkevno petje je topot oskrbel velikanski zbor, obsezajoč okrog 1500 pevcev iz raznih cerkvenopevskih šol in semenišč v Rimu. Postavil se je ta orjaški zbor v prečno ladjo vstric konfesije sv. Petra na desni strani. Dirigiral je glasbenik Rella.

Ker smo udeležniki kongresa dobili ugodne prostore nasproti pevcem na levi strani prečne ladje, zato sem lahko zasledoval proizvajanje, ki me je v resnici iznenadilo. Vse se je vršilo v najlepšem redu:

zbor je točno sledil znamenjem dirigentovim in melodija se je širila po velikanskih prostorih, kakor da izhaja iz enega grla. Zamislil sem se v nekdanja stoletja nazaj, ko se je glasilo po starodavnih bazilikah to petje brez orgelj, brez polifonije, brez modernih glasbenih okraskov, kot en glas resnobnega vzdihovanja in češčenja svetih skrivnosti, ki se gode na oltarju. To je dan, sem si mislil, ki je postavil iznova v veljavo tradicionalno petje gregorijansko. Seveda je cerkev sv. Petra pripravna za to, da v njej poje na stotine pevcev: kar nič preveč glasu nismo čuli, nič vpitja ali neprijetnega odmevanja, vse je šlo kakor iz enega grla. Uverjen sem, da ta dan ostane vsakemu udeležniku v trajnem spominu. Poleg enoglasnega koral pa je pela pod vodstvom slavnostnega glasbenika Lorenza Perosija sikstinska kapela ob primerni priliki med svetim opravilom razne motete v polifonnem Palestrinovem slogu. Le med povzdigovanjem so se glasile z višave srebrne trombe. Gotovo je bilo navzočih nad 50.000 oseb, a ko se je slavnost končala, se je množica razšla pri raznih vratih brez kake nesreče. Le trg sv. Petra je bil kakor velikansko mravljišče, s katerega odhaja na vse plati živahna množica.

Papež Pij X. je pred slavnostnimi dnevi izdal znamenito okrožnico o trinajststoletnici Gregorija Velikega. Ni dvomiti, da bode ta spomenica povzročila iznova živahno zanimanje za osebo svetniškega slavljenca. A tudi rimske slavnosti, ki so se vršile pod pokroviteljstvom papeža Pija X., bodo iznova podnetile zanimanje za staroslavno cerkveno petje, kateremu je začetnik papež Gregorij Veliki. K.

Izdatki avstrijskih vseučilišč so bili l. 1903. sledeči: Dunaj 3,263.972 kron; Gradec 1,287.083 kron; Inomost 1,123.900 kron; Praga (češko in nemško vseučilišče) 2,275.100 kron; Lvov 908 316 kron; Krakov 1,328,418 kron; Črnovice 382.000 kron. Vsa avstrijska vseučilišča so stala prošlo leto 11,700.202 kroni.

Nikolaj Pomjalovskij. Prošle dni so se spominjali Rusi štiridesetletnice po smrti Nikolaja Pomjalovskega. Bil je jako nadarjen novelist, in nekateri ga vzporejajo celo z Dostojevskim. A njegov talent se je vtopil v alkohol, kakor tudi darovi Gleba Uspenskega.

Spomenik osvoboditeljne vojske nameravajo postaviti v Bukareštu. Že l. 1902. je država namenila za ta spomenik 500.000 frankov.

